

Honkajoen Teollisuustien ja Katajiston
kaavamuutos Viitasammakko (Rana
arvalis) inventointi

Toimeksianto 8.1. 2026 Kankaanpään kaupungilta

Kartoittaja Kristiina Peltomaa
Työ tehty 19.4-18.5.2026

Toimeksianto 8.1. 2026 Kankaanpään kaupungilta tiedolla maastotyön ajankohdasta huhti- toukokuun vaihteen aikoihin keväällä.

Inventoitava alue sijaitsee Honkajoen keskustasta 1,056 km kaakkoon Honkajoen keskustasta (sijainti liite 1.)

Inventoitavan alueen rajausta (liite 2.)

Inventoitavan alueen mahdolliset kutupaikat, ojat (liite 3.)

Kartoitettavan alueen rajan ulkopuolella oleva sammakon (*Rana temporaria* kutupaikka) (liite 4.)

Kuivahtaneen kosteikon sijainti (liite 5.)

Ilmakuva inventoitavasta alueesta (liite 6.)

Viitasammakko lainsäädännössä

Luonnonsuojelulain 49§ rauhoittaa viitasammakon.

Lisäksi se on luontodirektiivin IV (a) laji ja näin ollen viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen on kielletty.

2019 Punainen kirja Suomen lajien uhanalaisuus arvion mukaan viitasammakko on luokiteltu elinvoimaiseksi.

Viitasammakon (*Rana arvalis*) biologiaa

Ulkonäöltään viitasammakko (*Rana arvalis*) muistuttaa tavallista sammakkoa (*Rana temporaria*) ja niitä voikin olla vaikea erottaa pelkän ulkonäön perusteella.

Yksi selkeä tuntomerkki on, joka erottaa nämä kaksi lajia varmasti on metatarsaalikyhmy, jota kaivimeksikin kutsutaan. Viitasammakon (*Rana arvalis*) metatarsaalikyhmy (jalkapohjan luu) on kova ja lisäksi se on vähintään puolet sisimmän varpaan pituudesta. Sammakolla (*Rana temporaria*) sama kyhmy on pieni ja pehmeä.

Viitasammakon (*Rana arvalis*) väri on vaihteleva eri yksilöillä mutta usein ruskealla selkäpuolella voi olla tummia laikkuja. Koirailta voi soidinaikaan olla sininen häivähdys kurkussa ja /tai ruumiissa. Täysikasvuisella viitasammakolla (*Rana arvalis*) on kooltaan 5-7 cm ja sen kuono on terävä. Lisäksi viitasammakon (*Rana arvalis*) kutu painuu pohjaan. Kun se sammakolla (*Rana temporaria*) kutu pysyy kelluvana.

Elinympäristökseen viitasammakko (*Rana arvalis*) suosii runsasvetisiä kosteita

paikkoja. Kuten soita, kasvillisuudeltaan reheviä järven- ja merenlahtia, lampia ja järviä suojaisine poukamineen. Ojat ovat viitasammakolle se harvemmin valittu kutupaikka. Ojat voivat olla vaihtoehto silloin, jos ympäristö ei tarjoa sopivampia kutupaikkoja.

Eteläisemmässä Suomessa viitasammakko heräilee huhtikuun alussa. Talvehtiminen on tapahtunut murtovesilahtien ja järvien pohjalla. Kutu ajoittuu yleensä huhtikuun ja toukokuun vaihteeseen.

Soidinääni ei muistuta kurnutusta vaan on pulputtavaa ja tämä ääni onkin yllättänyt monet kuulijansa. Viitasammakon (*Rana arvalis*) pulputus kuulostaa kuin lasipullon upottaisi veteen ja pulloon menevä vesi pitää pulputtavan äänen. Kuuluu voup, voup, voup rauhallisessa rytmissä.

Inventoitavan kohteen kuvausta

Kohdetta luonnehtii ojituksen myötä pienialaisesta soistumasta prosessi muuttumaksi. Lisäksi kuivuutta on edistänyt vähäsateisuus, vähälumisuus talvella ja myös viime kesän (2025) viikkoja kestäneellä hellejaksolla on ollut vaikutuksensa. Mikä erityisesti näkyy pienialaisen soistuma/kosteikon kuivahtamisena. Puustoisuutta luonnehtii pensaskerroksessa männyn ja kuusen taimet. Lisäksi pajuja on edustamassa virpapaju vesakko. Vallitsevana puustona muutama mänty, koivu ja kuusi. Kenttäkerroksessa suopursua.

Inventoitavan kohteen mahdolliset kutupaikat

Mahdollisiksi kutupaikoiksi osoittautuvat inventoitavalla kohteella ainoastaan kaivetut ojat. Joissa oli se kutemisen kannalta välttämätön vesi.

Inventoitavan alueen työmenetelmistä

Viitasammakko on arka mikä on otettava huomioon maastotyössä. On liikuttava hiljaisesti, oltava rauhallinen ja mahdollisimman äänetön. Välillä on pysähdeltävä useiksi minuuteiksi. Näin siksi että saisi äänihavaintoja soidin pulputuksesta. Toisaalla (naapurikunnassa) maastossa kulkiessani kuuntelin ja katselin josko saisi viitasammakko havaintoja. 19.4.klo 14.30 sellainen kuuluikin Kankaanpäässä.

Ensimmäinen käynti 19.4.2026. Kello 16:00-17:00.

Ilman-ala lämpöinen, lämpötila 10°C. Ei tuulta.

Viitasammakon arkuuden huomioon ottaen aloitin maastossa hiljaisen liikkumisen ojista etäällä, välillä pysähdellen muutamiksi minuuteiksi ja kuunnellen tarkalla korvalla kuuluuko pulputtavaa ääntä. Sitten tarkastelin ojat mahdollisten viitasammakoiden ja kudun varalta.

Havainnot ojista

Ojassa 1. oli ojien risteyskohdassa n. 15 cm vettä ja pohjoiseen päin mennessä siinä oli kohtia, jotka olivat kuivahtaneet.

Ojassa 2. vettä n. 20 cm ja sen vesi oli virtaavaa. Ojan penkat olivat tiheä puustoiset.

Ojassa 3. noin 25 cm ja siinä ei ollut havaittavissa virtausta, sillä veden pinnalla olevat neulaset ja muut pienet partikkelit pysyivät paikallaan.

Viitasammakosta ei tullut havainnot. Ei kurnutusta, ei viitasammakkohavainnot eikä myöskään viitasammakon kutua.

Toinen käynti 24.4.2026 kello 18:00-19:30. Lämpötila +7°C. Aurinko paistoi ja käynti osui tuulettomaan aikaan.

Työmenetelmät samat kuin 19.4.2026.

Viitasammakon soidinääniä ei kuulunut. Kutua tahi viitasammakko havainnot ei tullut.

Havainnot ojista

Oja 1. Osittain kuivunut.

Oja 2. Vettä noin 20 cm. Vesi oli virtaavaa.

Oja 3. Vettä n. 24 cm ja vesi oli seisovaa.

Kolmas käynti 5.5.2026 kello 17:30-19:40. Lämpötila +9°C. Tuulta vähäisesti.

Valoisuus olosuhteet hyvät.

Työmenetelmät samat kuin 19.4.2026

Havainnot ojista

Oja 1. kuivahtanut lisää pohjoiseen päin mentäessä.

Oja 2.Veden virtaus oli vähentynyt voimakkaasti. Oja oli tullut kuivahtanut 2 metrin matkalta.

Ojassa 3.Kartoitettavan rajauksen ulkopuolella oli sammakon (Rana temporaria) kelluvaa kutua (30 cm x 50 cm kokoiselta alalta) ojan loppu päässä aivan Teollisuustien lähistössä. Liite (4.)

Neljäs käynti 8.5. 2026. Kello 16.00-18.00. Lämpötila +13°C, aurinkoista. Tuulisuutta, joka tyyntyi.

Työmenetelmät samat kuin 19.4.2026

Inventoivalta kohteelta ei minkäänlaisia havaintoja viitasammakosta. Ei viitasammakon soidin pulputusta, ei viitasammakoita eikä viitasammakon kutua.

Havaintoja ojista

Oja 1. kuivahtanut kahta kohtaa lukuun ottamatta, joissa vähäisesti vettä.

Oja 2. Veden virtaus loppunut täysin. Veden määrä ojassa myös vähentynyt.

Oja 3. Veden määrä vähentynyt n. 5 cm.

Samaisena päivänä 5.5.2026 vertailu seuranta kohteiltani seurasin viitasammakon soidin pulputusta ja toisella kohteella oli viitasammakon kutua. Näin ollen voidaan arvioida, että inventointi oli oikea aikaisesti tehty.

Viides käynti 18.5.2026. Kello 17.30 – 20.00. Lämpötila + 17°C lämmintä. Keli oli tyyni, ei tuulta.

Työmenetelmät samat kuin 19.4.2026.

Havaintoja viitasammakosta ei tullut. Ei soidinpulputusta, ei viitasammakkoa (Rana arvalis), eikä kutua.

Sen sijaan seurantakohteellani viitasammakon pulputusta kuului, jotenka inventointia voidaan pitää oikea aikaisena.

Havaintoja ojista

Oja 1. osittain kuivunut. Kolmessa kohdassa oli vähäisrsti vettä.

Oja 2. Vettä parhaimmillaan n. 20cm.

Oja 3. Vesimäärä pysynyt ennallaan. Ei virtausta.

Tarkasteltuani aluetta huolellisesti on todettava, ettei viitasammakkoa (*Rana arvalis*) ollut inventoitavalla alueella. Lopputulos 0 havaintoa viitasammakosta (*Rana arvalis*). Tehdessäni tätä inventointia pidin seurannassani sammakko paikkoja viitasammakon (*Rana arvalis*) osalta. Seurantakohteiltani sain pulputus ja kutu havaintoja viitasammakosta (*Rana arvalis*) ja näin varmistin oikea aikaisuuden tälle inventointi työlle.

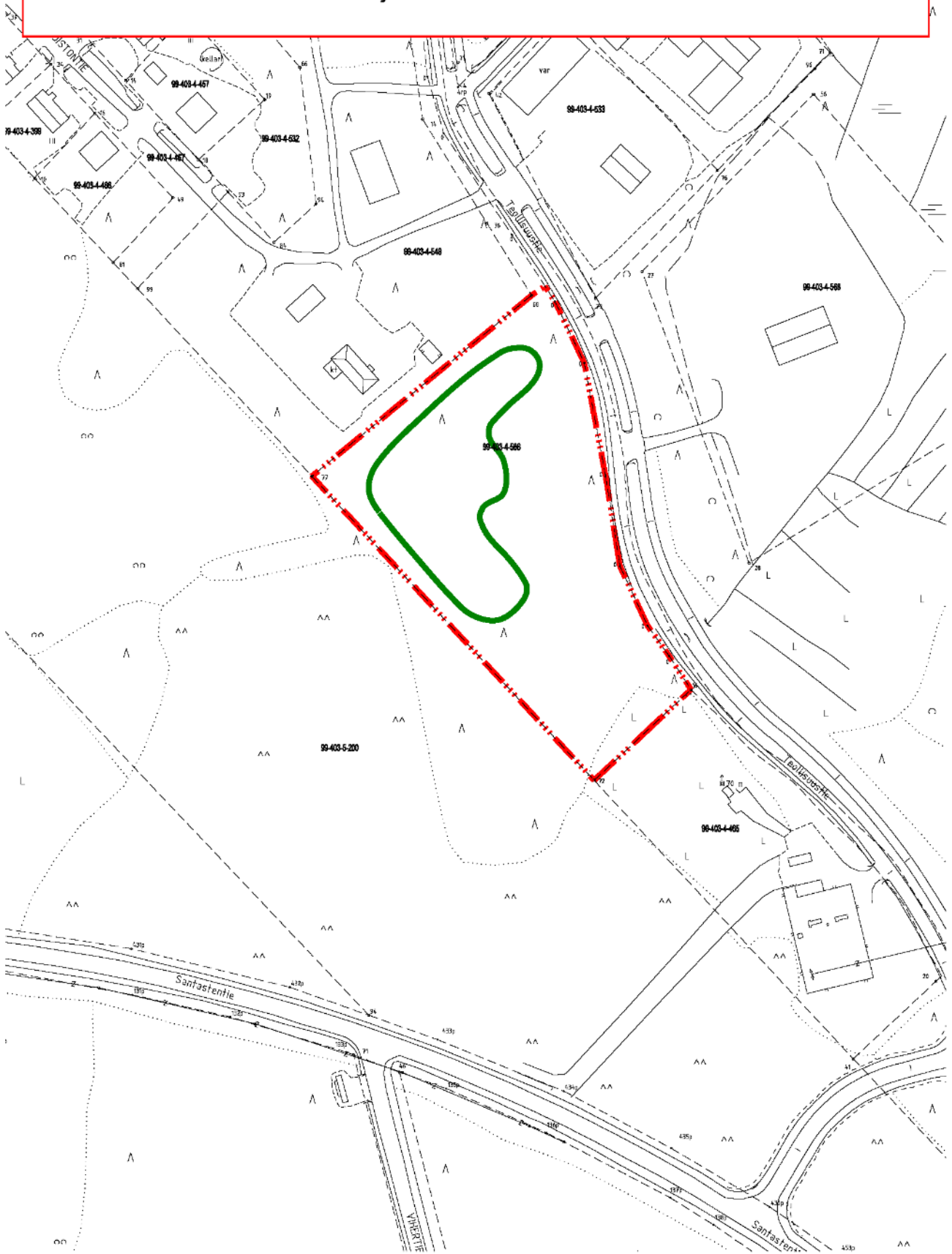
Näin ollen ei ole esteitä Honkajoen Teollisuustien ja Katajiston kaavamuutokselle.

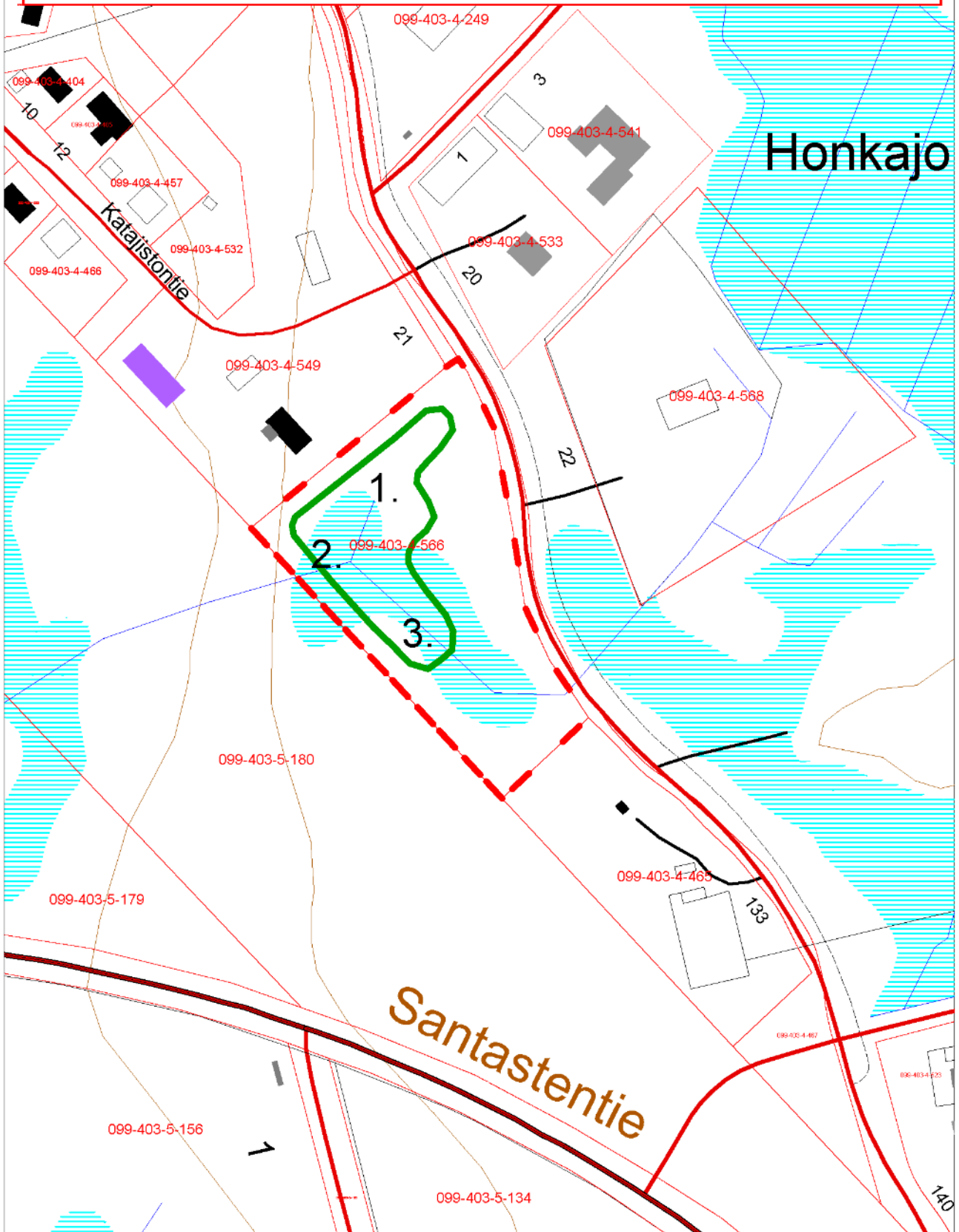
Kankaanpäässä 21.5.2026

Kristiina Peltomaa luontokartoittaja (EAT)

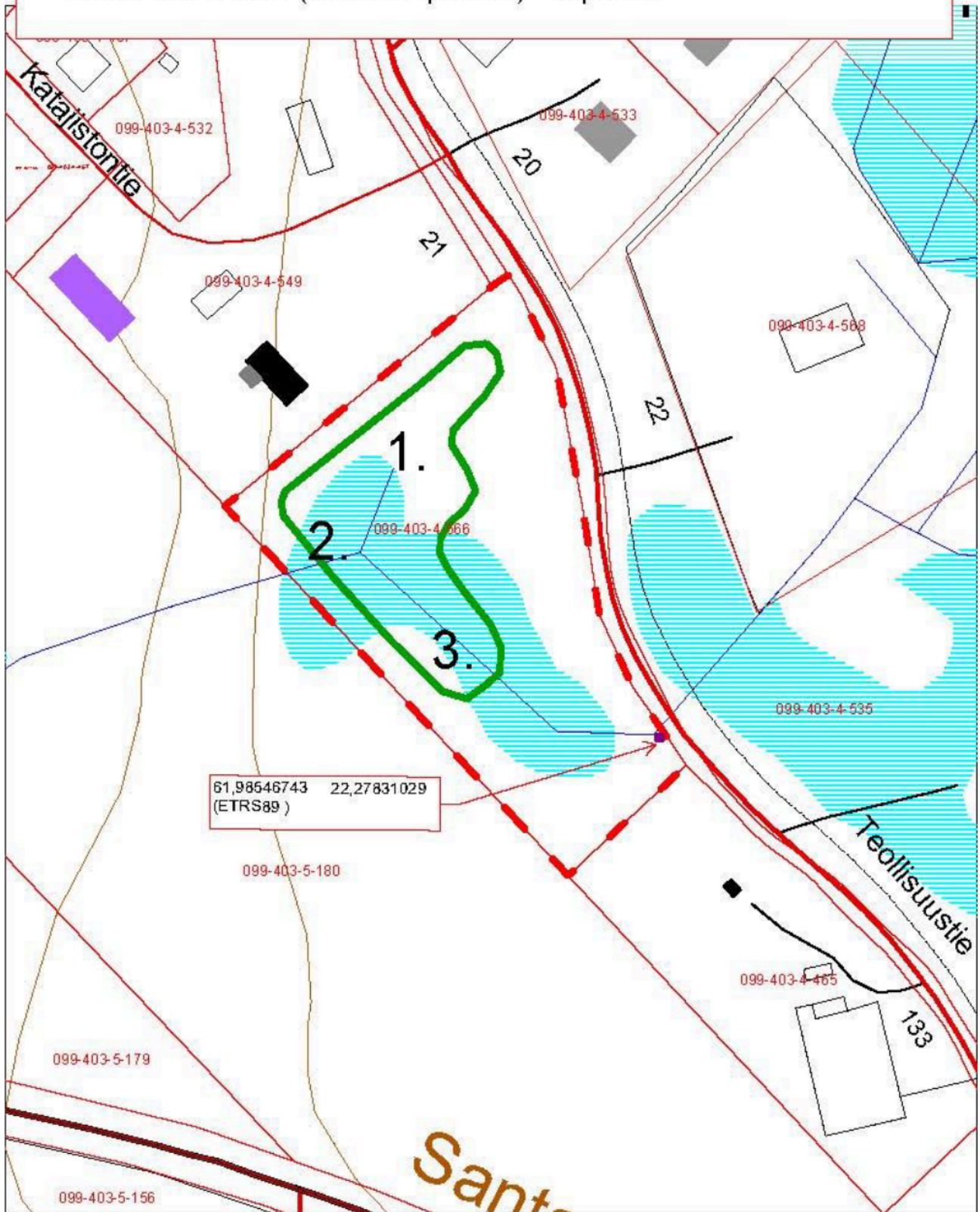
Liite 2. Inventoitava alue rajattu vihreällä värillä

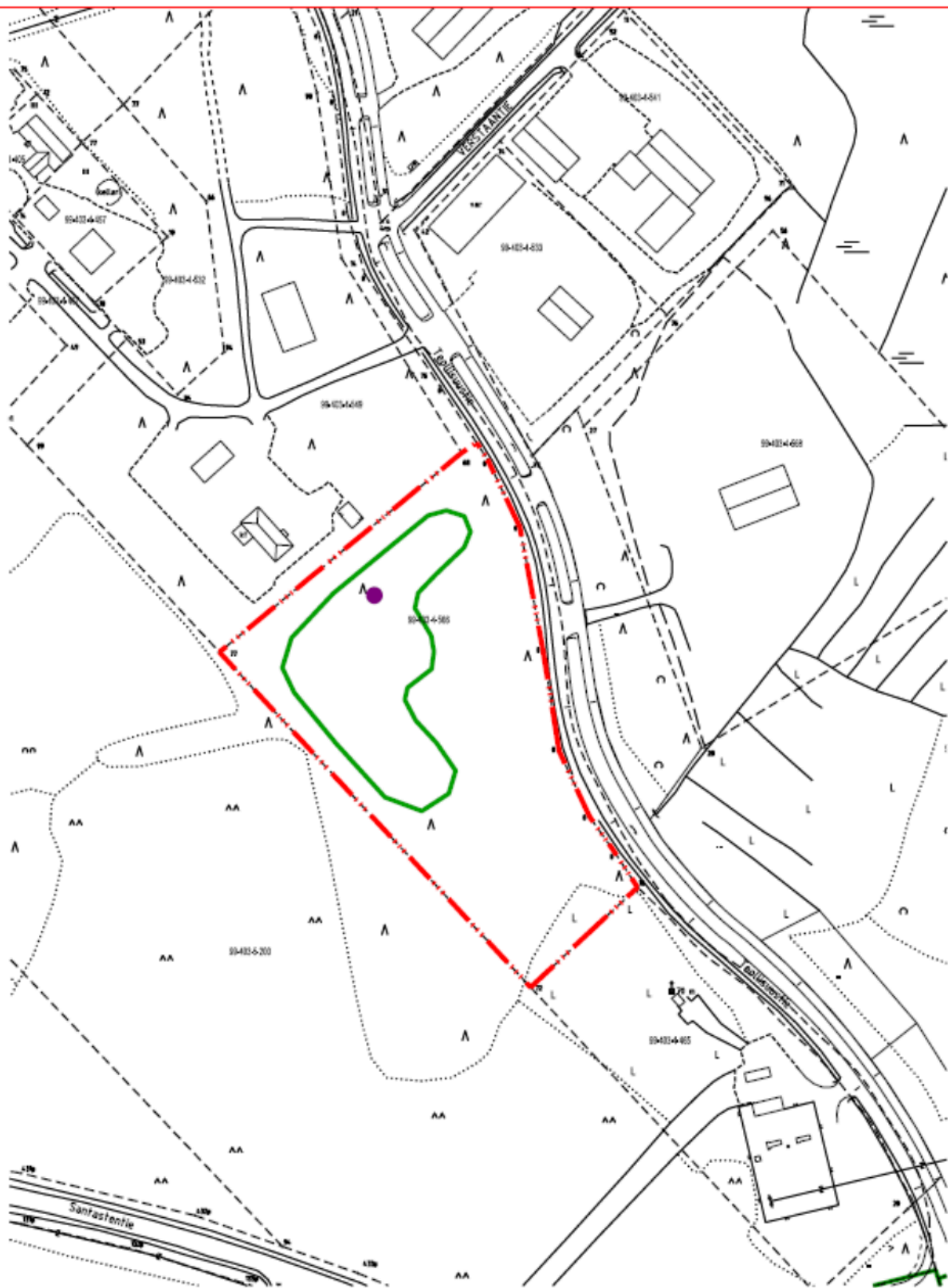
Liite 3. Inventoitavan alueen mahdolliset kutupaikat

Liite 4. Sammakon (Rana temporaria) kutupaikka

Liite 5. Kuivahtaneen pienialaisen kohteen sijainti

Liite 6. Ilmakuva inventoitavasta alueesta

Liitteen 5 kohde kuvattuna kesäkuussa 2021

Liitteen 5 kohde kuvattuna 18.5.2026

Liite 3. Kolmen ojan risteys

Oja 1. osittain kuivahtanut

Oja 2. ojanpenkka puustoinen

Oja 3.

Liite 4. sammakon (*Rana temporaria*) kutupaikka

Suopursua inventoitavalta alueelta

Käytetty aineisto ja kirjallisuus

Hyvärinen Esko, Juslén Aino, Kemppainen Eija yms. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019

Laaksonen Juha Mietteliäs Konna: sammakoita, käärmeitä ja liskoja Tammi 2017

Markku Lappalainen & Päivi Sirkiä: Suomalainen Sammakkokirja, Sammakko 2009

Antti Koli: Suomen matelijat ja sammakkoeläimet Paino: Jelgava Printing House, Latvia 2016

Ukonkankaan sähkönsiirto SVE 1, Ramboll, Viitasammakkoselvitys

Myrsky Energia Oy, Viitasammakkoselvitys Tervolan Vitsakankaan tuulivoimahanke 2022

Miljöö Suunnittelu, Viitasammakkoselvitys Loppi 2025

Sammakkolampi, Suomen sammakkoeläimet ja matelijat: viitasammakko (www.sammakkolampi.fi)